

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/49/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2119212432
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Brišková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2119212432.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Briškovej a členiek senátu JUDr. Zlatice Javorovej a JUDr. Terézie Mecelovej v spore žalobcu: Ing. V. F., narodený XX. F. XXXX, trvalý pobyt A. E. č. XXX, proti žalovanému: K. V., narodený XX. Q. XXXX, trvalý pobyt I. XXXX/XA, K., o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Trnava z 15. januára 2020 č. k. 31C/60/2019-58 takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie ruší a vec vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Uznesením súdu prvej inštancie bolo nariadené neodkladné opatrenie, ktorým sa žalovanému uložila povinnosť vydať žalobcovi stroj JCB 4CX, rok výroby 2002, VIN SLP4CXFS2E0934066, žltej farby, spolu so všetkým príslušenstvom. Súčasne bol žalovaný poučený o možnosti podať žalobu voči žalobcovi na náhradu škody spôsobenej výkonom neodkladného opatrenia. Žalobcovi bol voči žalovanému priznaný nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Rozhodnutie odôvodnil ust. § 151 ods. 1, § 156, § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, 2 písm. d), § 326 ods. 1, § 324, § 328 ods. 1, 2, § 329 ods. 1, 2, § 336 ods. 1, § 337 ods. 1, 2 CSP (Civilný sporový poriadok č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov), § 123, § 126 ods. 1, § 151s OZ (Občiansky zákonník č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov). Vecne zdôvodnil, že nariadenie neodkladného opatrenia v prejednávanej veci predstavuje fakticky trvalú úpravu pomerov strán konania. Pomery strán bolo možné trvalo upraviť formou neodkladného opatrenia. Medzi stranami nebolo sporné uzavretie zmluvy o dielo dňa 27. júna 2018 medzi žalovaným a spoločnosťou SteMar, s.r.o. Nesporným bolo aj to, že žalovaný zadržáva na svojom pozemku stroj, z titulu nárokov z uzatvorenej Zmluvy o dielo, od ktorej mal odstúpiť. Žalovaný nerozporoval skutočnosť, že vlastníkom zadrživanej veci je žalobca, ktorý spoločnosti SteMar, s.r.o. stroj prenajal. Žalobca svoje vlastnícke právo k predmetnému stroju preukázal aj listinnými dôkazmi. Uvedená spoločnosť ako zhotoviteľ, používala pri zhotovovaní diela pre žalovaného predmetný stroj, na základe nájomnej zmluvy uzatvorenej so žalobcom ako fyzickou osobou. Žalobcovi ako vlastníkovi veci prislúcha právo vec držať, užívať, nakladať s ňou a súčasne právo žiadať, aby ten, kto vec neoprávnene zadržáva, mu ju vydal. Žalovaný zadrživanie stroja patriaceho žalobcovi odôvodňoval uplatnením zádržného práva podľa § 151s OZ. Na úhradu pohľadávky, pre ktorú vec zadržáva, vyzýval spoločnosť SteMar, s.r.o. Žalovaný ale neuvádzal tvrdeniach, z ktorých by vyplýval nárok, či splatná peňažná pohľadávka, prípadne akýkoľvek záväzkovoprávny vzťah žalovaného voči žalobcovi ako fyzickej osobe. Skutočnosť, že žalobca je jediným spoločníkom a konateľom obchodnej spoločnosti SteMar, s.r.o., nepostačoval na realizáciu zádržného práva. Vzhľadom k tomu, že žalovaný nepreukázal a ani netvrdil dôvod, pre ktorý by mu vznikol nárok zadržávať vec žalobcovi ako vlastníkovi, súd prvej inštancie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovel. Civilný sporový poriadok umožňuje nariadenie neodkladného opatrenia, s cieľom dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi stranami, t. j. neodkladného opatrenia nahrádzajúceho konanie vo veci samej, nevyklučujúc takéto rozhodnutie ani vo veciach o vydanie huteľnej veci (porov. rozhodnutie Krajského súdu Bratislava sp. zn. 10Co/43/2017). Nariadenie neodkladného opatrenia vždy závisí od okolností konkrétnej veci. Súd prvej inštancie dospel k záveru,

že je možné v danej veci rozhodnúť i v (dôkazne) zjednodušenom konaní o nariadenie neodkladného opatrenia. Vo vzťahu k bezodkladnosti úpravy pomerov medzi stranami neodkladným opatrením súd prvej inštancie konštatoval, že žalobca nemôže stroj sám užívať, využívať oprávnenia vlastníka, tiež nakladať s ním, čím mu plynutím času vzniká stále väčšia ujma. Preto nariadenie neodkladného opatrenia sleduje cieľ zabrániť vzniku ďalšej ujmy. Keďže nariadením neodkladného opatrenia dôjde k trvalej úprave pomerov sporových strán, súd prvej inštancie poučil vo výroku žalovaného, ktorému uložil povinnosť vec vydať, o možnosti podania žaloby vo veci samej o náhradu škody spôsobenej výkonom neodkladného opatrenia. Rozhodnutie o náhrade trov konania súd prvej inštancie odôvodnil ust. § 255 ods. 2 CSP. Keďže súd návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovel, priznal žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Proti tomuto uzneseniu podal včas odvolanie žalovaný, navrhujúc jeho zrušenie a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Odvolanie odôvodnil ust. § 365 ods. 1 písm. a), b), d), e), f), g), h) CSP. Je neprípustné aby neodkladným opatrením sa rozhodlo vo veci samej bez riadneho súdneho konania a dokazovania a tak sa trvalo upravili pomery medzi procesnými stranami. Žalovaný platne zadržáva predmetný stroj. Nepopiera vedomosť, že vlastníkom predmetného stroja je žalobca ako fyzická osoba. V čase, keď si žalovaný uplatnil zádržné právo v zmysle § 151s OZ sa oprávnenie domnieval, že predmetný stroj patrí spoločnosti SteMar, s.r.o., voči ktorej má splatnú peňažnú pohľadávku. O kúpnej zmluve zo dňa 21. apríla 2008, ktorou žalobca preukazuje nadobudnutie stroja od spoločnosti REaMOS, spol. s.r.o., sa žalovaný dozvedel až v lete v roku 2019. Žalobcu upozornil na existenciu zádržného práva voči stroju, ktoré si uplatnil voči domnelému vlastníkovi veci. REaMOS, spol. s.r.o. je pritom pôvodný názov spoločnosti SteMar, s.r.o. Z rozhodovacej praxe súdov je zrejmé, že je možné zadržať aj vec patriacu tretej osobe, ak ten, kto vec zadržáva, sa mohol oprávnenie domnievať, že vec je vo vlastníctve osoby, voči ktorej má splatnú peňažnú pohľadávku a ktorej má povinnosť vec vydať. Zádržné právo môže vzniknúť aj na zabezpečenie pohľadávky, ktorú má veriteľ voči osobe, ktorá nie je vlastníkom zadržanej veci. Zadržať možno tiež vec, ktorá je vo vlastníctve tretej osoby, ktorá nemá žiaden priamy zmluvný vzťah voči osobe, ktorá vec zadržáva. Veriteľ má na základe zádržného práva oprávnenie mať vec u seba až do času, kým dlžník nesplatí peňažný záväzok alebo neposkytne inú dostatočnú zábezpeku. Právna prax zastáva názor, že zákon od toho, kto je povinný vydať cudziu huteľnú vec, nevyžaduje (a ani by to nebolo dobre možné), aby posudzoval kto má k veci vlastnícke alebo iné právo, ktoré ho oprávňuje na zadržanie a užívanie veci; pri splnení tejto svojej povinnosti môže vychádzať len zo zmluvy, alebo z iného titulu, na základe ktorých vec platne prevzal. Takto zriadené zádržné právo ako vecné právo k cudzej veci, pôsobí až do doby, kým nenastane niektorý zo spôsobov uvedených v ust. § 151v OZ, teda kým nezanikne. V čase uplatnenia zádržného práva bola oprávnenou osobou, ktorej bol žalovaný povinný vydať vec spoločnosť SteMar, s.r.o., voči ktorej bolo na Okresnom súde Trnava sp. zn. 38Csp/82/2019 vedené konanie o zaplatenie 25.166,23 eur s príslušenstvom. Rozsudkom pre zmeškanie zo dňa 17. januára 2020 rozhodol súd prvej inštancie o peňažnom nároku žalovaného voči spoločnosti SteMar, s.r.o., ktorá bola tak zaviazaná zaplatiť žalovanému sumu 25.166,23 eur s úrokom z omeškania. Súd prvej inštancie sa vo svojom odôvodnení vôbec nevysporiadal s otázkou platného zriadenia zádržného práva v zmysle § 151s OZ, ktorú mal skúmať ako predbežnú a až následne vo veci samej rozhodnúť. Žalovaný poukázal na zákonom stanovené podmienky pre zriadenie záložného práva v zmysle § 151s OZ. V čase uplatnenia zádržného práva, osobou, ktorej bol veriteľ povinný vec vydať bola spoločnosť SteMar, s.r.o. a nie žalobca. Zmena subjektu nemá mať vplyv na osobu, ktorej je veriteľ povinný vec vydať. Pohľadávka žalovaného je splatná a existujúca, priznaná súdnym rozhodnutím (sp. zn. 38Csp/82/2019). Zadržaná vec je pracovný mechanizmus, ktorý vykonával pracovnú činnosť. V zmysle nájomnej zmluvy sa žalovaný ako veriteľ oprávnenie domnieval, že vec patrí dlžníkovi. Stroj zadržáva žalovaný oprávnenie a žalobcovi viackrát ponúkol jeho okamžité uvoľnenie, v prípade splatenia jeho pohľadávky, čo vždy odmietol (aj napriek vyhotovenému znaleckému posudku, ktorým súdny exekútor ocenil hodnotu vykonaných stavebných prác). O výkone zádržného práva bol dlžník riadne a včas informovaný. Nie je zrejmé, na základe akých skutočností súd prvej inštancie dospel k záveru, že dochádza k neoprávnenému zadržaniu veci a k zásahu do vlastníckeho práva žalobcu, čím mu mala vznikať stále väčšia ujma. Žalobca je fyzickou osobou, ktorý nemá živnostenské oprávnenie na prenájom huteľnej veci - stroja. Akú ujmu mal konajúci súd na mysli, keď zohľadňoval vznik ujmy fyzickej osoby, ktorá nemôže využívať stroj, ktorý prenajíma svojej vlastnej spoločnosti na podnikateľské účely, v rozpore so zákonom, bez riadneho živnostenského oprávnenia. Súd prvej inštancie vôbec nevzal do úvahy princíp proporcionality, podľa ktorého má súd poskytnúť súdnu ochranu nielen strane, ktorá sa domáha nariadenia neodkladného opatrenia, ale aj strane, voči ktorej neodkladné opatrenie smeruje. Rozhodnutie bez zohľadnenia princípu proporcionality predstavuje jednostranné rozhodnutie vo veci

samej, porušujúce zásadu rovnosti strán, čím súd prvej inštancie vytvoril nenávratný stav a poprel dočasný charakter neodkladného opatrenia. Po vydaní veci žalobcovi by nastal nenávratný stav bez riadneho súdneho konania a možnosti nápravy. Na danú vec nie je možné nahliadať prísne formalisticky, ale je potrebné zohľadniť aj dobré mravy a konanie v súlade s dobrými mravmi. Spoločnosť SteMar, s.r.o. napriek tomu, že je proti nej vedených viacero exekúcií, šikanózne postúpila fiktívnu pohľadávku voči žalovanému (v hodnote viac ako 60.000 eur, ktorú odôvodňuje ušlým ziskom na zadržiavanie stroja) na žalobcu, čo je v exekučnom konaní neprípustné. Týmto správaním konateľ spoločnosti, ktorý je jediným spoločníkom dlžníkom žalovaného a zároveň fyzickou osobou domáhajúcou sa ochrany svojho práva, nerešpektujúc práva a oprávnené záujmy inej osoby, koná so zlým úmyslom a v rozpore s právnou úpravou. Medzi spoločnosťou SteMar, s.r.o. a žalobcom existuje spriaznenosť osôb a konanie s nepoctivým úmyslom v rozpore s dobrými mravmi, čím dochádza k obchádzaniu zákona. Vydaním veci žalobcovi sa neprimerane zasiahne do práv žalovaného.

3. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu označil rozhodnutie súdu prvej inštancie za zákonné a správne. Odvolanie žalovaného považuje za nedôvodné, nepravdivé a nesúvisiace s právnou vecou.

4. Žalovaný vo vyjadrení k vyjadreniu žalobcu poukázal na predloženie dôkazov, ktorými preukázal svoje tvrdenia v danom konaní. Je zrejmé, že žalobca vedome konal tak, aby si privodil zisk vlastný alebo v prospech niektorého z jeho iných obchodných subjektov na úkor žalovaného, ktorému vznikla značná finančná ujma. Žalobca sa chce zneužitím neodkladného opatrenia a nedostatočného prešetrenia dôkazov, vyhnúť platbe priznanej rozsudkom Okresného súdu Trnava sp. zn. 38Csp/82/2019 vo výške 25.166,23 eur. Týmto spôsobom sa žalobca mienil dostať k zadržavanému stroju. Žalobca navyše zaslal žalovanému ako objednávateľovi preddavkovú faktúru s iným ako zmluvným číslom bankového spojenia, ktorú skutočnosť žalovaný zistil až v priebehu súdneho konania. Je teda zrejmé, že platba nesmerovala tam kam mala, na zmluvný účet SteMar, s.r.o. a došlo žalobcom k sprenevereniu peňazí. O uvedenom svedčí aj súdne rozhodnutie sp. zn. 43Cb/34/2019, v ktorom dodávateľská firma A. E., nedostala zaplatené za dodávku materiálu na stavbu žalovaného z peňazí, ktoré na tento účel žalobcovi vyplatil. Po ohodnotení reálne odvedených stavebných prác súdnym znalcom, žalobca so žalovaným viac nekomunikoval a na výzvy na vrátenie finančného rozdielu nereagoval. Jeho záujmom bolo vyhnúť sa vráteniu časti vyplateného finančného plnenia a dostať sa k predmetnému stroju. Žalobcovi ponúkol žalovaný vydanie stroja výmenou za finančnú zábezpeku. Žalovaný stroj zákonne zadržal spoločnosť SteMar, s.r.o., ktorá pre neho vykonávala stavebné práce a vzhľadom na kontinuálne hrubé porušovanie zmluvy o dielo, bol nútený žalobca zmluvu vypovedať.

5. Odvolací súd podľa § 34 CSP po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je možné podať odvolanie (§ 355 ods. 2 a § 357 písm. d/ CSP), po skonštatovaní, že odvolanie obsahuje zákonom stanovené náležitosti (§ 363 CSP), preskúmal napadnuté uznesenie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP), postupom bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné.

6. Neodkladným opatrením sa sleduje procesná ochrana porušeného alebo ohrozeného práva do doby využitia procesných mechanizmov, slúžiacich na realizáciu práva na súdnu ochranu, bez ďalšieho porušovania alebo ohrozovania práva, o ochranu ktorého žalujúca strana žiada. Neodkladné opatrenie má preto slúžiť k dočasnému zabezpečeniu ochrany ohrozených práv, ak naliehavosť situácie vyžadovala okamžitý zásah súdu.

7. Predpokladom pre nariadenie neodkladného opatrenia je osvedčenie, že bez okamžitej dočasnej úpravy pomerov, by bolo právo strany ohrozené. Súd môže nariadiť neodkladné opatrenie v dvoch prípadoch, a to ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo je daná obava, že exekúcia bude ohrozená. Ďalším zákonným predpokladom pre nariadenie neodkladného opatrenia je osvedčenie aspoň základných skutočností potrebných pre záver o dôvodnosti a trvaní nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana. Z charakteru neodkladného opatrenia pritom vyplýva, že pred jeho nariadením súd nevykonáva plnohodnotné dokazovanie a nemusí zisťovať všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie rozhodnutia vo veci samej, pričom pri ich zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený pre dokazovanie. Nepriznáva sa ním žiaden nárok a pri jeho nariaďovaní prevláda záujem na rýchlosti rozhodnutia nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení.

8. V posudzovanej veci súd prvej inštancie dospel k záveru, že nariadenie neodkladného opatrenia poskytuje faktickú trvalú úpravu pomerov strán konania, pričom vychádzal z nespornej skutočnosti uzavretia zmluvy o dielo žalovaným so spoločnosťou SteMar, s.r.o., ako aj zadržovania hnuťelnej veci (stroja) žalovaným a tiež vlastníckeho práva žalobcu k predmetnej hnuťelnej veci. Z dôvodu, že žalovaný neuvádzal žiadne skutočnosti, z ktorých by vyplývala splatná peňažná pohľadávka, prípadne akýkoľvek záväzkovoprávny vzťah žalovaného voči žalobcovi ako fyzickej osobe, nepreukázal dôvod oprávňujúci ho zadržiavať predmetnú hnuťelnú vec vo vlastníctve žalobcu.

9. Procesné zabezpečenie má vždy nevyhnutne vzťah ku konkrétnemu hmotnoprávnemu nároku, bez ohľadu na druh neodkladného opatrenia, keďže zjavne nedôvodnému alebo neexistujúcemu nároku nemožno poskytnúť ani ochranu prostredníctvom neodkladného opatrenia. Jeho podstatou je totiž obmedzenie určitých práv a ukladanie subjektívnych povinností rozhodnutím súdu, a to vo vzťahu k slobodným a autonómnym právnym subjektom (porov. Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H. Beck, 2016).

10. Hoci posúdenie úspešnosti tohto osvedčenia podlieha špecifickým kritériám typickým pre inštitút neodkladného opatrenia, bez osvedčenia dôvodnosti chráneného nároku neprichádza nariadenie neodkladného opatrenia do úvahy. Pri osvedčovaní dôvodnosti a trvania chráneného nároku, teda nároku vo veci samej, je žalobca povinný dosiahnuť tzv. hodnoverné osvedčenie. Osvedčené skutočnosti majú preto spĺňať atribút vysokej pravdepodobnosti a súd z nich pri rozhodovaní vychádza. Dosiahnutie náležitej miery pravdepodobnosti rozhodujúcich skutočností z hľadiska hmotného a procesného práva legitimizuje vyhovujúci výrok a teda nariadenie navrhovaného neodkladného opatrenia (porov. Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H. Beck, 2016).

11. Hodnoverné osvedčenie dôvodnosti a trvania meritórneho nároku môže žalobca dosiahnuť najmä relevantnými skutkovými tvrdeniami a listinnými dôkaznými prostriedkami, ktoré budú viesť k záveru, že miera pravdepodobnosti vyhovenia žalobe je v danom štádiu konania vyššia než pravdepodobnosť jej zamietnutia.

12. V posudzovanej veci súd prvej inštancie konštatoval osvedčenie dôvodnosti a trvania nároku, ktorému sa má poskytnúť procesná ochrana, spočívajúci v práve na ochranu vlastníckeho práva žalobcu, keďže žalovaný bez právneho dôvodu zadržiava stroj vo vlastníctve žalobcu, ktorému je znemožnené realizovať oprávnenia vyplývajúce z vlastníckeho práva (§ 123 OZ). Uplatnenie zádržného práva žalovaným súd prvej inštancie pritom posudzoval len z hľadiska neexistencie splatnej peňažnej pohľadávky žalovaného voči žalobcovi (žalovaný tvrdil a preukazoval existenciu splatnej peňažnej pohľadávky voči spoločnosti SteMar, s.r.o., ktorej štatutárnym zástupcom a jediným spoločníkom bol žalobca).

13. Podľa § 151s ods. 1 OZ kto je povinný vydať hnuťelnú vec, môže ju zadržať, aby zabezpečil svoju splatnú peňažnú pohľadávku voči tomu, komu je inak povinný vec vydať.

14. Zádržné (retenčné) právo je zabezpečovacím inštitútom pre uspokojenie peňažnej pohľadávky osoby, ktorá je inak povinná vec vydať, pričom plní funkciu zabezpečovaciu (neplní uhradzovaciu funkciu).

15. Za splnenia zákonom stanovených podmienok možno zadržať aj vec, ktorá nie je vo vlastníctve dlžníka splatnej pohľadávky (porov. rozhodnutie NS ČR sp. zn. 32Odo/1059/2006, 21Cdo/2265/2005). Veriteľ môže zadržať cudziu hnuťelnú vec, ak má pohľadávku voči osobe, ktorá síce nie je jej vlastníkom avšak má jej vec z iného právneho dôvodu odovzdať (porov. rozhodnutie NS ČR sp. zn. 21Cdo/2265/2005).

16. Žalovaný si uplatnil zádržné právo voči spoločnosti SteMar, s.r.o. v súvislosti s nárokmi vyplývajúcimi zo zmluvy o dielo, preukazujúc splatnú peňažnú pohľadávku rozsudkom Okresného súdu Trnava sp. zn. 38Csp/82/2019 (ktorým bola spoločnosť SteMar, s.r.o. zaviazaná zaplatiť žalovanému sumu 25.166,23 eur s príslušenstvom). Zadržovaná hnuťelná vec je podľa tvrdení žalovaného pracovným mechanizmom, ktorým bola vykonávaná pracovná činnosť spoločnosťou SteMar, s.r.o., na základe

predmetnej zmluvy o dielo. Žalovaný ako veriteľ potom nevydal predmetný stroj spoločnosti SteMar, s.r.o., ktorej v zmysle nájomnej zmluvy žalobca stroj prenajal.

17. S poukazom na vyššie uvedené súd prvej inštancie posúdil uvedený predpoklad vzniku zádržného práva žalovaného nesprávne (keďže zadržať možno aj vec, ktorá nie je vo vlastníctve dlžníka splatnej pohľadávky), ako aj neúplne, pretože sa ďalšími zákonnými podmienkami vzniku zádržného práva v zmysle § 151s OZ vôbec nezaoberal. Záver súdu prvej inštancie o osvedčení dôvodnosti a trvania nároku žalobcu, ktorému sa má poskytnúť ochrana, nemohol preto obstáť.

18. Súd prvej inštancie považoval za osvedčenú aj potrebu bezodkladnej úpravy pomerov strán v konaní, s poukazom na nemožnosť užívania stroja žalobcom, ktorému plynutím času vzniká ujma, ktorú však žiadnym spôsobom nekonkretizoval.

19. Odvolacia námietka žalovaného o nevysporiadaní sa (súdom prvej inštancie) s otázkou vzniku zádržného práva, ako aj námietka, že nie je zrejmé akú ujmu mal konajúci súd namysli, pretože žalobca je fyzickou osobou bez živnostenského oprávnenia na prenájom hnuteľnej veci (stroja) a obchodná spoločnosť SteMar, s.r.o. predstavuje subjekt odlišný od žalobcu, ktorý nemôže využívať stroj, ktorý prenajíma svojej vlastnej spoločnosti na podnikateľské účely, v rozpore so zákonom, bez riadneho živnostenského oprávnenia, bola dôvodná.

20. O nepreskúmateľné rozhodnutie ide vtedy, ak z jeho odôvodnenia nevyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami súdu pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej (ako tomu bolo v danom prípade, vzhľadom na chýbajúcu argumentáciu ohľadom naplnenia vyššie uvedených osobitných obsahových náležitostí neodkladného opatrenia). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia má obsahovať, aké zistenia z konkrétnych dôkazov boli vyvedené a aký majú význam z hľadiska hmotného práva. V odôvodnení rozhodnutia má súd náležite vysvetliť, ako sa vysporiadal s rozhodujúcimi a zistenými skutočnosťami a na akom základe prijal právne závery. Preto ak je rozhodnutie súdu prvej inštancie nepreskúmateľné, lebo neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov, na základe ktorých súd rozhodol, prichádza do úvahy iba zrušenie rozhodnutia a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (porov. rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 226/03).

21. Zákon (CSP) venuje zvýšenú pozornosť odôvodneniu súdneho rozhodnutia, normovaním jeho obsahových náležitostí. Ide o návod čo má odôvodnenie rozhodnutia súdu obsahovať, keďže má význam z hľadiska prostriedku kontroly správnosti rozhodnutia, a to zo strany účastníkov konania, ako i vyššieho súdu, ktorý ho bude preskúmať, ale aj zo strany verejnosti.

22. Rozhodnutie súdu prvej inštancie v prejednávanej veci nezodpovedá vyššie uvedeným požiadavkám, kladeným na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Postráda argumentačný základ k posúdeniu hodnoverného osvedčenia nároku vo veci samej, ktorý by mohol odvolací súd preskúmať, ako aj k odôvodneniu naliehavosti bezodkladnej úpravy pomerov strán konania.

23. Dôvodnou bola aj odvolacia námietka žalovaného týkajúca sa neprimeranosti nariadeného neodkladného opatrenia a zasahovania do jeho práv nariadením neodkladného opatrenia. Oprávnenie nakladať s vecami alebo právami predstavuje základ pre realizáciu ich ekonomických hodnôt. Nariadením neodkladného opatrenia obmedzujúceho dispozičné oprávnenie dochádza nevyhnutne k zásahu do základných práv povinnej osoby, ako i základného práva na ochranu majetku podľa článku 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (oznámenie FMZV č. 209/1992 Zb.). Z daného hľadiska musí byť preto zásah do právnej sféry povinnej osoby legitímny a v súlade s princípom proporcionality. Neodkladné opatrenie nesmie nikoho obmedzovať nad rozsah, ktorý je nevyhnutný na dosiahnutie sledovaného účelu (porov. Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H. Beck, 2016, s. 1097).

24. Podľa vyššie uvedeného zdroja, pred nariadením neodkladného opatrenia má súd posúdiť v celkovom kontexte požadovanej procesnej ochrany, či právne účinky neodkladného opatrenia neobmedzia povinnú osobu neprimeraným spôsobom a nad nevyhnutný rozsah (princíp proporcionality), ako aj sa vysporiadať s otázkou vytvorenia nenávratného stavu neodkladným opatrením.

25. Súd prvej inštancie uvedeným spôsobom pri posudzovaní právnych vzťahov medzi účastníkmi konania nepostupoval.

26. V zmysle ustanovenia § 330 ods. 2 CSP súd môže nariadiť aj také neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej. Kritériom pre akceptovateľnosť takéhoto rozhodnutia je to, že totožnosť výrokov pripúšťa povaha veci. Súd teda vždy individuálne vyhodnotí, či povaha prejednávanej veci pripúšťa nariadenie požadovaného neodkladného opatrenia z hľadiska totožnosti výrokov. S prijatým záverom sa musí súd vysporiadať v odôvodnení svojho rozhodnutia. Argumentačne udržateľný právny záver si vyžaduje zohľadnenie všetkých relevantných okolností prípadu (Števec, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016, 1124 s.).

27. V posudzovanej veci v dôsledku vyhovenia návrhu má neodkladné opatrenie nahradiť tzv. žalobu na ochranu vlastníckeho práva (žaloba na vydanie veci), avšak bez dokazovania v rozsahu vyžadovanom v základnom konaní. Relevantné skutočnosti tu súd zisťuje zjednodušeným procesným postupom, čo je objektívne dané lehotou na rozhodnutie o návrhu, účelom, podstatou a charakterom samotného inštitútu procesného zabezpečenia ochrany práv (porov. uznesenie NS SR sp. zn. 5Cdo/25/2019). Súd prvej inštancie sa v kontexte uvedeného náležite nevysporiadal s kritériom povahy veci (kolízia vlastníckeho práva a práva k cudzej veci, teda zádržného práva), najmä či pre riešenie sporu medzi účastníkmi konania je postačujúca úprava neodkladným opatrením, bez efektívnej súdnej ochrany v rámci štandardného konania a dokazovania vo veci samej.

28. Nedostatok odôvodnenia napadnutého rozhodnutia sa vzťahoval aj na poučenie súdu prvej inštancie o možnosti podania žaloby vo veci samej o náhradu škody.

29. Podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP odvolací súd preto zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

30. Povinnosťou súdu prvej inštancie tak bude v ďalšom konaní, v intenciách pokynov odvolacieho súdu, posúdiť a v rozhodnutí uviesť argumentačný základ vyhodnotenia hodnoverného osvedčenia nároku, ktorému sa má poskytnúť procesná ochrana, vychádzajúc zo správneho právneho posúdenia predpokladov vzniku zádržného práva podľa § 151s OZ a nasl. (za splnenia zákonom stanovených podmienok možno zadržať aj vec, ktorá nie je vo vlastníctve dlžníka splatnej pohľadávky) a vyhodnotenia ostatných zákonom stanovených podmienok uplatňovania zádržného práva.

31. Potreba neodkladnej úpravy pomerov ako ďalšia zo zákonom stanovených podmienok pre nariadenie neodkladného opatrenia, bude súdom prvej inštancie posúdená a zdôvodnená tak, aby právnym úvahám zodpovedali skutkové zistenia osvedčené účastníkmi konania. Bezodkladnosť úpravy zahŕňa aj prvok naliehavosti a nevyhnutnosti.

32. Neodkladným opatrením sa má sledovať legitímny cieľ, pričom obmedzenie má byť primerané, v súlade s princípom proporcionality.

33. S prihliadnutím na ustanovenie § 330 ods. 2 CSP, ako aj otázku opodstatnenosti trvalej úpravy pomerov medzi účastníkmi konania neodkladným opatrením, bude potrebné sa zaoberať aj zvolenou procesnou formou ochrany vlastníckeho práva žalobcu.

34. Pri písomnom vyhotovení súdneho rozhodnutia bude súd prvej inštancie, v intenciách vyššie uvedeného právneho názoru odvolacieho súdu, postupovať v súlade s procesnými pravidlami a preskúmateľným spôsobom vyjadriť skutkové zistenia a právne závery, na základe ktorých vec posúdil a rozhodol.

35. Svoj právny záver zdôvodní zo zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzali do úvahy a účastníkom konania, dá odpoveď na podstatné a relevantné argumenty, aby riešenie konkrétneho právneho problému bolo jasné a zreteľne dané (rozhodnutia Ústavného súdu napr. sp. zn. II. ÚS 193/06, III. ÚS 198/07).

36. Súd prvej inštancie bude dbať tiež na to, aby odôvodnenie uznesenia bolo presvedčivé s uvedením skutočností, ktoré považoval za osvedčené a ktoré nie, z akých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil a ako vec právne posúdil. Povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada aj so špecifickými námietkami účastníkov konania.

37. Uznesenie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.